USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2021/1654

ze dne 29. dubna 2021

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu na rozpočtový rok 2019

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu na rozpočtový rok 2019,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0068/2021),

A. vzhledem k tomu, že podle výkazů příjmů a výdajů [1] Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (dále jen „úřad“) činil jeho konečný rozpočet na rozpočtový rok 2019 celkem 102 936 916,68 EUR, což ve srovnání s rokem 2018 představuje zvýšení o 5,40 %; vzhledem k tomu, že rozpočet úřadu se odvíjí převážně od rozpočtu Unie;

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o ověření roční účetní závěrky úřadu za rozpočtový rok 2019 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) prohlásil, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka úřadu je spolehlivá a že získal dostatečné důkazní informace o legalitě a správnosti příjmů, na nichž se zakládá účetní závěrka; vzhledem k tomu, že však Účetní dvůr vydal s ohledem na svá zjištění uvedená ohledně rozpočtového roku 2016, 2017 a 2018, pokud jde o legalitu a správnost uskutečněných plateb, výrok s výhradou; vzhledem k tomu, že v rozpočtovém roce 2019 odhalil audit Účetního dvora další chybu a související platbu; vzhledem k tomu, že kromě dopadů rozpočtových let 2016, 2017, 2018 a plateb souvisejících se zjištěním v roce 2019, jsou příjmy, na nichž se zakládá účetní závěrka za rozpočtový rok končící 31. prosincem 2019, ve všech významných (materiálních) ohledech legální a správné;

Opatření v návaznosti na zprávu o udělení absolutoria na rok 2018

1. vítá jmenování nové výkonné ředitelky úřadu dne 16. června 2019; vítá detailní zprávu úřadu navazující na připomínky Parlamentu týkající se rozpočtového roku 2019, zejména opatření provedená v oblasti zadávání zakázek v souvislosti s uzavřením rámcové smlouvy na dočasné agenturní zaměstnance v Itálii, která byla uzavřena v roce 2019 a je v plném souladu s předpisy Unie v oblasti zadávání veřejných zakázek; bere na vědomí nápravná opatření zavedená s cílem zlepšit strukturu řízení a obnovit transparentnost a pověst úřadu;

2. s uspokojením konstatuje, že úřad pokračoval v roce 2019 ve zlepšování směrem k plně účinnému a účelnému systému interní kontroly se zaměřením na kontrolní prostředí, řízení rizik, informační a komunikační činnosti i monitorovací činnosti; vítá závěr vlastního hodnocení interní kontroly, že ve srovnání s rokem 2018 se celkový stav systémů interní kontroly v roce 2019 výrazně zlepšil;

Výsledky šetření Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF)

3. konstatuje, že poté, co úřad na konci roku 2018 obdržel zprávu Evropského úřadu pro boj proti podvodům, kterou se podrobně zabývala zpráva o udělení absolutoria za rok 2018, zahájil úřad tři disciplinární řízení, která stále probíhají; vyzývá úřad, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o výsledcích těchto disciplinárních řízení, jakmile budou dokončena;

Rozpočtové a finanční řízení

4. konstatuje, že výsledkem úsilí zaměřeného na monitorování rozpočtu během rozpočtového roku 2019 byla míra plnění rozpočtu ve výši 95,22 %, tedy přibližně stejná jako v roce 2018 (95,02 %); konstatuje, že míra využití prostředků na platby činila 89,86 %, což oproti předcházejícímu roku (88,08 %) představuje zvýšení o 1,78 %;

[1] Úř. věst. C 391, 18.11.2019, s. 41.

5. připomíná, že podle zpráv Účetního dvora za rozpočtový rok 2016 a 2017 byla zadávací řízení na zajištění dočasných pracovníků v Řecku a na prostory úřadu pronajaté na ostrově Lesbos v rozporu s předpisy; připomíná, že podle zprávy Účetního dvora za rozpočtový rok 2018 došel Účetní dvůr k závěru, že zadávací řízení na zajištění dočasných pracovníků v Itálii byla v rozporu s předpisy, i když zatím v souvislosti s těmito smlouvami nebyly provedeny žádné platby; se znepokojením poznamenává, že podle zprávy Účetního dvora za rozpočtový rok 2019 u postupů úřadu pro výběr a najímání externích odborníků systematicky chyběla spolehlivá auditní stopa, což ve výsledku vedlo k tomu, že chyběly důkazní informace o tom, zda úřad zacházel v rámci výběrových řízení s odborníky rovným způsobem; vzhledem k tomu, že kromě dopadů výroků s výhradou týkajících se legality a správnosti plateb v rozpočtových letech 2016, 2017 a 2018 v celkové hodnotě 13 979 880 EUR a chyby zjištěné v roce 2019 dosahující částky 111 304 EUR, jsou podle názoru Účetního dvora platby, na nichž se zakládá účetní závěrka za rozpočtový rok končící 31. prosincem 2019, ve všech významných (materiálních) ohledech legální a správné; vyjadřuje politování nad tím, že Účetní dvůr dospěl k závěru, že platby úřadu dočasným pracovníkům v Itálii a Řecku byly neoprávněné; vítá skutečnost, že úřad provedl v roce 2019 nápravná opatření k řešení těchto nesrovnalostí;

6. připomíná význam úřadu pro vytvoření společného evropského azylového systému a zdůrazňuje, že úřad přispívá ke zvýšení konzistentnosti postupů azylového řízení a k posílení praktické spolupráce členských států v azylové oblasti v Evropě, poskytuje pomoc členským státům při plnění jejich povinností, pokud jde o poskytování ochrany lidem v nouzi, a slouží jako středisko odborných znalostí o azylové problematice; připomíná, že v roce 2019 podalo žádost o mezinárodní ochranu v zemích EU+ přibližně 17 700 nezletilých osob bez doprovodu; zdůrazňuje, že je důležité zajistit zvláštní přijímací systém pro nezletilé osoby, který je bude chránit;

7. vítá skutečnost, že od roku 2018 přijímá úřad EASO opatření v návaznosti na všechny připomínky Účetního dvora a že Účetní dvůr ve své zprávě konstatoval, že z 61 opatření uvedených v akčním plánu jich bylo 30 již dokončeno a že realizace 31 opatření právě probíhala; zdůrazňuje, že spravedlivé a humánní vyřizování žádostí o azyl patří k prioritám Unie; bere na vědomí zjištění Účetního dvora, že v rozpočtu úřadu chyběly prostředky na nepředvídané výdaje, z nichž by se pokrylo financování neočekávaných a naléhavých operačních potřeb; v tomto ohledu vítá skutečnost, že nedávno byla vytvořena rozpočtová položka s cílem přidělit prostředky na nepředvídané výdaje, které jsou nezbytné k pokrytí výdajů vyplývajících z neočekávaných a naléhavých operačních činností na podporu členských států;

Výkonnost

8. se znepokojením konstatuje, že úřad v roce 2019 provedl celkem 9 871 plateb, z čehož 1 312 (13,29 %) bylo pozdních; konstatuje, že u 46 faktur byl zaplacen úrok dosahující částky 25 652,34 EUR; všímá si zlepšení, pokud jde o včasnost plateb v listopadu a prosinci 2019; vybízí úřad, aby v této oblasti zachoval a zlepšoval své výsledky a aby i nadále o této otázce podával informace ve své výroční zprávě o činnosti;

9. s uspokojením bere na vědomí pokrok, jehož úřad dosáhl v roce 2019 při provádění svého ročního pracovního programu; konstatuje, že úřad úspěšně dosáhl 82 % z 347 předem stanovených ročních cílů, překročil očekávání u 43 % klíčových ukazatelů výkonnosti, dosáhl 31 % klíčových ukazatelů výkonnosti, téměř dosáhl 8 % a nedosáhl 8 % klíčových ukazatelů výkonnosti;

10. konstatuje, že správní rada přijala dne 7. června 2019 dodatečné ukazatele, které byly následně pozměněny dne 18. února 2020, přičemž tyto ukazatel vyžadují čtvrtletní podávání zpráv správní radě v těchto oblastech: provádění pracovního programu úřadu, rozpočet a finance, lidské zdroje, zapojení zaměstnanců, interní kontroly a zadávání veřejných zakázek;

Personální politika

11. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2019 byl plán pracovních míst naplněn ze 75,35 %, přičemž z 284 dočasných zaměstnanců schválených na základě rozpočtu Unie (ve srovnání s 214 schválenými pracovními místy v roce 2018) jich bylo jmenováno 214; dále konstatuje, že v roce 2019 kromě nich pro úřad pracovalo 72 smluvních zaměstnanců a 9 vyslaných národních odborníků; s uspokojením konstatuje, že plán pracovních míst úřadu na rok 2020 počítá s 500 zaměstnanci; poukazuje na skutečnost, že úřad by bez využití dočasných zaměstnanců a vyslaných národních odborníků z členských států nebyl schopen poskytovat členským státům kritickou podporu jejich azylových systémů; bere na vědomí návrh úřadu ustavit rezervní skupinu pro otázky azylu, kterou by tvořilo 500 odborníků z členských států; vyzývá členské státy a Komisi, aby tuto otázku urychleně posoudily a řešily, a umožnily tak úřadu plně provádět jeho mandát; vítá skutečnost, že se výrazně zlepšila situace v oblasti náboru zaměstnanců; zdůrazňuje, že úřad musí nadále dosahovat pokroku při přijímání zaměstnanců; vyzývá úřad, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria podal zprávu o stavu jeho provádění;

12. vyjadřuje politování nad tím, že úřad se musí nadále spoléhat na dočasné pracovníky, aby kompenzoval nedostatek vyslaných národních odborníků; vyzývá členské státy, aby plnily své povinnosti týkající se národních odborníků, neboť pokud tak nečiní, nutí úřad, aby se spoléhal na externí dodavatele;

13. vybízí agenturu, aby pokračovala ve vývoji dlouhodobého rámce politiky v oblasti lidských zdrojů zaměřeného na rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem, celoživotní poradenství a profesní rozvoj, vyvážené zastoupení žen a mužů, práci na dálku, zeměpisnou rovnováhu a nábor a integraci osob se zdravotním postižením;

14. se znepokojením konstatuje, že v roce 2019 tvořilo vrcholné vedení osm mužů a tři ženy; s uspokojením bere na vědomí, že bylo dosaženo vyváženého zastoupení žen a mužů ve správní radě (16 mužů a 16 žen); žádá úřad, aby do budoucna zajistil vyvážené zastoupení žen a mužů na úrovni vrcholného vedení a zaměstnanců;

15. bere na vědomí, že v roce 2019 úřad přijal politiku na ochranu lidské důstojnosti a k předcházení obtěžování;

16. bere na vědomí odpověď úřadu, že v roce 2019 bylo obsazeno 81 % pracovních míst (což představuje 7% nárůst oproti roku 2018) a že fluktuace zaměstnanců klesla z 10 % v roce 2018 na 7 % v roce 2019;

17. bere na vědomí probíhající řízení u Soudního dvora (C-948/19, Manpower Lit.) ve věci využívání dočasných pracovníků, které se zabývá několika otázkami týkajícími se uplatňování směrnice 2008/104/ES ([2]) o agenturním zaměstnávání v případě unijních agentur;

Zadávání veřejných zakázek

18. vítá, že byly dne 15. února 2019 přijaty standardní operační postupy úřadu týkající se pravidel pro zadávání veřejných zakázek, jakož i opatření přijatá za účelem vzdělávání a komunikace s místními kancelářemi v otázkách souvisejících se zadávacími řízeními;

Prevence a řešení střetů zájmů, etika a transparentnost

19. bere na vědomí zjištění Účetního dvora, že dodržování cíle 5 % snížení počtu zaměstnanců úřadem vedlo k problémům při zajištění IT služeb jak v Řecku, tak v Itálii, neboť bylo obtížné předvídat načasování a dobu trvání příslušných smluv, a vítá, že agentura přepracovala své vzorové smlouvy tak, aby každá smlouva obsahovala seznam výstupů, které mají být podle smlouvy zajištěny; žádá úřad, aby věnoval pozornost zajištění toho, aby nedocházelo k nejasnostem nebo mylnému chápání, pokud jde o to, zda konzultanti v oblasti IKT pracují pro úřad jako dočasní pracovníci, nebo v rámci pracovního poměru;

20. bere na vědomí odpověď úřadu orgánu příslušnému k udělení absolutoria, která se týkala prohlášení o zájmech, v níž úřad uvedl, že všichni pracovníci při zahájení pracovního poměru podepisují prohlášení o zájmech; konstatuje, že na internetových stránkách úřadu jsou zveřejněna prohlášení o zájmech a životopisy všech členů správní rady a výkonné ředitelky úřadu; vyzývá úřad, aby na svých internetových stránkách bezodkladně zveřejnil prohlášení o zájmech a životopisy ostatních vedoucích pracovníků a aby orgánu příslušnému pro udělení absolutoria podal zprávu o opatřeních, která byla v tomto ohledu přijata; zdůrazňuje, že taková prohlášení by měla být vypracována nezávisle a nemělo by se jednat o pouhá vlastní prohlášení;

21. vítá revizi politik úřadu v oblasti prevence a řešení střetů zájmů na základě posledních pokynů Komise; doporučuje, aby byly tyto politiky integrovány do všech činností úřadu, jako jsou náborové činnosti a zadávací řízení na pracovníky a jejich vzdělávání;

22. zdůrazňuje, že současný etický rámec platný pro orgány a agentury Unie má značné nedostatky, neboť je roztříštěný a mezi stávajícími ustanoveními není dostatečná koordinace; zdůrazňuje, že by tyto otázky měly být řešeny vytvořením společného etického rámce, který zajistí uplatňování přísných etických norem pro orgány a agentury Unie;

23. zdůrazňuje, že někteří úředníci vyplňují prohlášení o neexistenci střetu zájmů a provádějí sebehodnocení s ohledem na dodržování etických norem; zdůrazňuje však, že tato vlastní prohlášení a sebehodnocení nejsou dostatečná, a že je proto zapotřebí dodatečné kontroly;

24. oceňuje, že byly posíleny etické postupy a postupy integrity, včetně opatření na zvyšování povědomí; vítá skutečnost, že správní rada přijala politiku na ochranu lidské důstojnosti a předcházení psychickému a sexuálnímu obtěžování, jakož i zavedení postupu pro jmenování důvěrných poradců a jmenování etického zpravodaje do týmu lidských zdrojů; vyzývá úřad, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria podával zprávy o provádění a účinnosti těchto opatření;

([2]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/104/ES ze dne 19. listopadu 2008 o agenturním zaměstnávání (Úř. věst. L 327, 5.12.2008, s. 9).

25. vítá skutečnost, že rozhodnutím správní rady ze dne 20. září 2019 byly přijaty pokyny týkající se whistleblowingu, a konstatuje, že zaměstnance o tomto kroku e-mailem informovalo oddělení úřadu pro lidské zdroje; vyzývá úřad, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria podal zprávu o provádění a účinnosti tohoto opatření;

Vnitřní kontroly

26. vítá, že, jak uvedl Účetní dvůr, byla znovu zřízena interní právní služba, bylo obsazeno vedoucí místo v právním oddělení, přičemž se plánuje tuto funkci dále posílit, a že byl přijat pracovník pro následné kontroly a vytvořen nový interní útvar vnitřní kontroly; konstatuje, že je stále zvažováno vytvoření interního auditního útvaru, přičemž se čeká na provedení analýzy nákladové efektivnosti;

27. vítá rozhodnutí výkonné ředitelky ze dne 30. září 2019 týkající se určení a řízení citlivých funkcí v rámci úřadu; žádá úřad, aby dokumentoval zmírňující kontroly v případě, kdy jsou nezbytné výjimky ze seznamu;

28. s ohledem na výzvy, které jsou spojeny s tím, že práce úřadu probíhá na více místech, si všímá úsilí, které úřad vynakládá s cílem dosáhnout dodržení platných pravidel při podpisu smluv na pronájmy kancelářských prostor; konstatuje, že se očekává, že by v prvním čtvrtletí roku 2021 měl úřad mít politiku pro řízení svých kancelářských prostor a souvisejících služeb; žádá úřad, aby nadále zajišťovala rovnováhu mezi provozními potřebami a nutností dodržovat příslušná pravidla;

Další připomínky

29. všímá si, že správní rada úřadu schválila dne 26. listopadu 2019 nové organizační schéma úřadu; bere na vědomí posílení správních struktur úřadu, včetně úkolů výkonné kanceláře; zdůrazňuje, že je důležité dále posílit fungování v oblasti zadávání zakázek, a to s ohledem na aktuální zjištění Účetního dvora týkající se nesprávných postupů a souvisejících plateb; bere na vědomí odpověď úřadu na zjištění Účetního dvora a opatření, která úřad přijal, aby se tyto nedostatky již neopakovaly;

30. poukazuje na zprávy sdělovacích prostředků, že úřad nezákonně shromažďoval osobní údaje o migrantech, aniž by informoval osoby, jichž se toto shromažďování údajů týkalo ([3]); všímá si dopisu, který úřadu zaslal evropský inspektor ochrany údajů ve věci monitorování sociálních médií a v němž inspektor uvedl, že činnosti úřadu v této oblasti byly v rozporu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů (GDPR) ([4]); vítá rozhodnutí úřadu v návaznosti na dopis zaslaný evropským inspektorem ochrany údajů, že na dobu neurčitou ukončí své monitorování sociálních médií;

31. zdůrazňuje, že je důležité posílit digitalizaci vnitřního chodu a postupů řízení úřadu; poukazuje na to, že je nutné, aby úřad zůstal v tomto směru iniciativní, jelikož je třeba za každou cenu zabránit digitální propasti mezi agenturami Unie; zdůrazňuje však, že je nutné přijmout veškerá nezbytná bezpečnostní opatření, aby se předešlo rizikům ohrožujícím bezpečnost zpracovávaných informací na internetu;

32. vybízí úřad, aby pokračoval v propagaci své práce a činností s cílem zvýšit jejich viditelnost u široké veřejnosti;

33. vyzývá úřad, aby nadále rozvíjel součinnost a posiloval spolupráci a výměnu osvědčených postupů s ostatními agenturami Unie za účelem zvýšení účinnosti (lidské zdroje, správa budov, IT služby a bezpečnost);

34. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 29. dubna 2021 ([5]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([3]) https://euobserver.com/investigations/146856
([4]) https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/19-11-12_reply_easo_ssm_final_reply_en.pdf
([5]) Přijaté texty, P9_TA(2021)0215.